

інструментом для тестування нових тактичних рішень без загрози для особового складу. Ця платформа дозволяє змодельовати бойові ситуації, взаємодію підрозділів, зміну бойової обстановки в реальному часі, що дає можливість експериментувати з різними варіантами дій і обґрунтовувати свої рішення в умовах різкої зміни обстановки. Такий підхід забезпечує перехід від традиційного навчання до мислення на випередження, що в умовах сучасної війни стає вирішальним чинником успіху.

Крім технічних аспектів, важливою складовою є формування нової культури лідерства. У країнах НАТО сержанти та молодші офіцери виступають ключовою ланкою командування і несуть відповідальність за прийняття рішень на місцях. В Україні вже зроблено суттєві кроки до посилення ролі сержантського корпусу, впроваджено нові стандарти їхньої підготовки за зразками НАТО, розвивається інститут професійного військового навчання. Така трансформація дозволяє не лише підвищити оперативність у прийнятті рішень, а й підвищує моральний дух і згуртованість у підрозділах.

У підсумку, досвід країн-членів НАТО, який впроваджується у систему підготовки Сил оборони України, створює підґрунтя для побудови сучасної, технологічно оснащеної та ментально оновленої армії. Така армія не лише здатна ефективно протидіяти поточним загрозам, а й відповідає принципам демократичного контролю, стратегічної автономії та міжнародної взаємодії. В умовах триваючої війни і в контексті подальшого євроатлантичного курсу України це є не просто необхідністю, а гарантією безпеки, стійкості та майбутньої перемоги.

Репенко Олександр,
*старший викладач кафедри тактики та
тактико-спеціальної підготовки,
Київський інститут Національної гвардії України*

Яковенко Євген,
*кандидат педагогічних наук,
начальник кафедри тактики та
тактико-спеціальної підготовки,
Київський інститут Національної гвардії України*

КРИТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ТА БОЙОВОЇ РОБОТИ МЕХАНІЗОВАНИХ ВІДДІЛЕНЬ

Сучасна війна показала нам як внутрішні так і зовнішні проблеми під час виконання бойових завдань підрозділами. Використовуючи бойові порядки механізованих відділень як самостійну бойову одиницю, більшість підрозділів почали віддавати перевагу малим тактичним групам. Даний досвід частково взято з приватної військової компанії «Вагнер» де вона використовуючи малі тактичні групи під час боїв за Бахмут показала певну перевагу.

Також на здійснення змін в підготовці та бойовій роботі механізованих відділень вплинула поява великої кількості ворожих БПЛА та FPV дронів як мультироторного типу так і інших їх видів. Тому противник почав використовувати не тільки просто скиди з БПЛА, а також відкрив справжнє «сафарі» по нашим військовослужбовцям за допомогою FPV дронів як на радіо керуванні так і на оптоволоконному управлінні.

Отже враховуючи дані зміни ми маємо швидко перелаштуватися на даний вид озброєння противника, готуватися та бути готовими до найгіршого сценарію. Тут треба розуміти що просто видати штатну зброю та боєкомплект військовослужбовцю не дасть можливості виконати йому бойове завдання.

До виходу механізоване відділення повинно поділитися на бойові підгрупи в кількості «двійок», «трійок» або «четвірок». Окрім штатного озброєння бойові групи мають бути забезпечені помповою рушницею, засобами РЕБ та пристроями виявлення радіочастот безпілотних літальних апаратів. Зі слів бойових побратимів – «Бажано, щоб на кожного п'ятого бійця на передовій був дробовик з набоями».

Саме це додаткове обладнання надає можливості швидко прийняти рішення, а також підвищує оперативність в управлінні підрозділом, що дозволяє оптимізувати їхні сили та засоби для кращого вирішення окремих тактичних завдань.

Ці фактори дозволяють підвищити рівень бойової підготовки і ефективність використання озброєння механізованими відділеннями та малими тактичними групами.

Переваги поділу механізованого відділення на малі тактичні групи закріпилась практикою під час штурмів та зачисток посадок, знищення та витіснення противника з його окопних систем.

Така робота є ефективною, що показала себе коли військовослужбовці в своїх малих бойових групах розгортаються у відносній віддаленості один від одного, таким чином, щоб максимально розтягнути свої бойові порядки та створити умови, які викликають труднощі у противника під час полювання ним за допомогою скидів БПЛА чи ураження FPV дронами мультироторного типу, а також покращити свої маневрені дії відносно ворога. Такі бойові порядки є дуже ефективними проти навіть не суттєво переважаючих сил противника. Для досягнення такого методу кожен командир має на меті відібрати певних військовослужбовців з метою покращити види та фактори тактичних переваг відносно обставин які можуть виникнути під час бою.

Основною перевагою «двійок», «трійок» та «четвірок» є неможливість їх скупчення під час пересування в ході бою чи інших дій.

Найбільш поширена помилка при здійсненні маршу або наближенні до позицій противника це відносно коротка відстань між військовослужбовцями. Це надає ворогові переваги визначити чіткі цілі для скидів з різних типів БПЛА, уразити в скупчення FPV дронами та зосередженого вогню з різних типів озброєння. Дана дистанція між військовими повинна підтримуватися та

контролюватися весь час. Дистанція визначається тактичною обстановкою, вона має бути у рамках розумного розгортання певного бойового порядку.

Дієвий спосіб для боротьби зі скупченням необхідно до початку руху кожному військовослужбовцю визначити характер місцевості та віддалену точку, в напрямку якої нібито буде здійснюватися рух. Дані точки які можуть виступати орієнтирами повинні знаходитися на таких відстанях від місця виходу, на якій направлено рух всієї бойової групи. Наприклад, орієнтиром для руху бойової групи - окрема будівля, дерево чи будь який інший об'єкт.

Дистанція відразу збільшується як тільки військовослужбовець помічає ворожий БПЛА чи FPV-дрони. При їх появі кожен має шукати укриття такі як гілки сітки та будь-які предмети що знижують помітність і ускладнюють оператору противника наведення. Вдало використовувати засоби РЕБ. та засоби електронного виявлення частот БПЛА.

Як правило FPV-дрони полюють на якусь броньовану техніку, автомобілі, мотоцикли, або щось групове. Для ефективної протидії проти ударних БПЛА бажано виявляти його за метрів 200-300.

Особливістю малих тактичних груп має бути не тільки спільна робота в середині, а також взаємодія груп прикриття які мають забезпечити бойові групи своїми БПЛА та FPV-дронами. Підтримка з повітря дронами це елемент як розвідки так і ураження противника на великій відстані.

У сучасних умовах ведення бойових дій ефективність механізованих підрозділів визначається не лише рівнем технічної оснащеності, а й глибиною опрацювання ключових чинників, які впливають на боєздатність. Серед них вирізняються критичні аспекти, що безпосередньо формують результативність підготовки та дій механізованих відділень у бою.

Перш за все, вагоме значення має морально-психологічний стан особового складу. Механізоване відділення діє у складних стресових умовах, тому впевненість, злагодженість і стійкість до бойових навантажень є визначальними для успішного виконання завдань. Командири повинні приділяти увагу не лише фізичній, а й психологічній підготовці бійців.

Другою складовою є рівень індивідуальної та колективної підготовки. Висока особиста витримка кожного бійця та регулярні тренування у складі підрозділу забезпечують оперативність реагування, точність виконання наказів та мінімізацію ризиків у бойовій обстановці. Особливу увагу слід звертати на взаємодію між членами відділення та чітке розуміння своїх обов'язків у різних тактичних ситуаціях.

Третім критичним аспектом виступає злагодженість дій у бойових умовах. Це включає в себе координацію руху, синхронізацію вогневих дій, ефективне використання укриттів і позицій. Без злагодженості механізоване відділення втрачає свою головну перевагу — мобільність та вогневу потужність у маневрі.

Як згадувалось вище, не менш важливим є технічний стан озброєння, бойових машин та засобів зв'язку. Навіть найкраща підготовка не дає результату без справної техніки.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що бойова ефективність механізованих відділень ґрунтується на системному підході до підготовки, де всі критичні аспекти — від морального стану до технічного забезпечення — мають бути проаналізовані, враховані й постійно вдосконалені. Лише за таких умов підрозділ здатен діяти рішуче, точно й ефективно в умовах сучасного бою.

*Совінський Сергій,
старший викладач кафедри тактики та
тактико-спеціальної підготовки,
Київський інститут Національної гвардії України*

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ІМІТАЦІЙНОГО МОДЕЛЮВАННЯ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Законом України «Про Національну гвардію України» одним із завдань передбачено участь і відсічі збройної агресії проти України та ліквідації збройного конфлікту шляхом ведення воєнних (бойових) дій, а також у виконанні завдань територіальної оборони. Успішне виконання бойових (спеціальних) завдань підрозділами та частинами Національної гвардії України в умовах сьогодення під час війни з відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації ґрунтується на вмілому керівництві підпорядкованими силами та засобами командирами усіх рівнів. Провідна роль у цьому відводиться офіцерським кадрами, основним джерелом комплектування яких є вищі військові навчальні заклади.

Вимогами Директиви командувача НГУ від 22.11.2024 № Д-300 «Про організацію підготовки Національної гвардії України у 2025 році» передбачено, що основні зусилля під час підготовки у вищих військових навчальних закладах необхідно зосередити, зокрема, на постійному оновленні змісту освітніх програм з метою набуття нових компетентностей з підготовки і застосування НГУ у складі сил оборони України, розвитку інтерактивних методів навчання з використанням центрів моделювання. Крім того, передбачено, що індивідуальна підготовка всіх офіцерів повинна спрямовуватись на вивчення порядку (процедур) планування бою (дій), підготовку підрозділів до бою (дій) та управління ними під час їх ведення.

В Київському інституті Національної гвардії України освітньо-професійною програмою навчання здобувачів вищої освіти передбачено набуття ними такої спеціальної компетентності, як здатність планувати, організовувати і вести бій підрозділом. Оволодіння даною компетентністю забезпечується в ході вивчення навчальних дисциплін «Загальна тактика», «Розвідка», «Основи військового управління (у тому числі штабні процедури НАТО)» під час групових та практичних занять. Але в ході комплексних польових занять, особливо під час проведення воєнних ігор з двобічним тактичним навчанням взводів, виявлено недостатній рівень навичок курсантів в практичному управлінні підрозділом в ході навчального бою у якості командира взводу оперативного призначення